DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT

til

Fakultetsstyret

Jnr.	Sak nr. 07/09
Arkiv	Styremøte 27.01.09

ÅRSPLAN 2009

I. Bakgrunn

Fakultetsstyret vedtok 07.03.06 strategiplan for 2006-10. Av planen som følger vedlagt framgår det innledningsvis at *"Strategiplanen byggjer på Strategiplanen for Universitetet i Bergen for 2005 – 2010. Planen dreg opp dei overordna måla og strategiane for fakultetet og skal utfyllast og konkretiserast ved årlege planar, fastsett av fakultetsstyret."* Da disse konkretiseringene må ses i nær sammenheng med universitetsstyrets styringssignal og budsjettildeling til fakultetet det aktuelle år, legges denne saken fram for fakultetsstyret i samme møte som behandlingen av sak om budsjettfordelingen.

II. Universitetets føringer og krav til fakultetet

Universitetsdirektøren brev av 13.01.09 om budsjett 2009 – årsplan/budsjettrammer inneholder blant annet et kapittel om "Universitetets strategi – mål, oppgaver og krav" innenfor områdene utdanning, forskning, forskerutdanning, formidling og effektiv utnytting av ressursene. Brevet følger som vedlegg til budsjettsaken. Nedenfor har vi tatt inn de aktuelle mål, oppgaver og krav som relaterer seg til Det juridiske fakultet.

1. Utdanning

"Det juridiske fakultetet skal bidra til å nå universitetets hoved- og delmål innenfor sine fagområder. På bakgrunn av styrets vedtatte budsjettrammer og årsplan, er følgende fakultetets resultatmål i 2009:

- Å oppnå minst 1.510 studiepoeng/årsenheter
- Å uteksaminere minst 240 kandidater på mastergradsnivå
- Å ha minst 150 utvekslingsstudenter (inn- og utreisende)
- Å ha en gjennomstrømning på 48 studiepoeng per registrerte student for høyere og lavere grad samlet

I tillegg vil følgende indikatorer være grunnlag for vurdering av situasjonen ved fakultetet:

- Antall studenter per vitenskapelig årsverk (ekskl. stipendiater og postdoktorer).
- Antall fremmedspråklige utdanningstilbud.
- Antall primærsøkere per studieplass

Fakultetets resultater og planer vil bli drøftet i det årlige styringsdialogmøtet."

Kommentarer fra dekanus og fakultetsdirektør

DBH-rapportene for måloppnåelse i 2008 vil ikke foreligge før 15.02.09.

Foreløpige anslag indikerer imidlertid at de resultatmål som er satt for 2009 på de fleste områder vil ligge i samme størrelsesorden som resultatprognosen for 2008. og bør således også kunne nås i 2009. Vi har ellers merket oss at resultatmålet utvekslingsstudenter er hevet fra 80 i 2008 til 150, men hvor vi i 2009 likevel venter å nå også det nye resultatmålet.

Bedring av forholdstall lærer: student og økt antall engelsk-språklige valgemner er i samsvar med fakultetets uttalte strategi, men muligheten for å gjennomføre dette i 2009 må ses i sammenheng med budsjettsituasjonen. Det samme gjelder styrking av den forskningsbaserte undervisningen. Styrking av den forskingsbaserte undervisningen kan først og fremst skje ved tilsetting av flere personer med førstestillingskompetanse. De økonomiske rammene for 2009 gir i liten grad rom for å kunne følge opp de ambisjonene fakultetet har på dette feltet.

2. Forskning

" Det juridiske fakultetet skal bidra til å nå UiBs hoved- og delmål innenfor sine fagområder. På bakgrunn av universitetets vedtatte budsjettrammer/ årsplan, skal fakultetet ha følgende resultatmål i 2009:
- Å utgi publikasjoner tilsvarende 85 publikasjonspoeng
- Å oppnå 6 mill kroner i bevilgninger fra Forskningsrådet

I tillegg vil følgende indikatorer gi grunnlag for vurdering av situasjonen ved fakultetet i 2009:
- Antall publikasjonspoeng per vitenskapelig årsverk (ekskl. stipendiater og postdoktorer)
- Omfang av utveksling av ansatte via programavtaler
- Omfang av NFR- tildeling per vitenskapelig årsverk (ekskl. stipendiater og postdoktorer)
- Omfang av EU-tildeling per vitenskapelig årsverk (ekskl. stipendiater og postdoktorer)
- Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per vitenskapelig årsverk (ekskl. stipendiater og postdoktorer)

Vi viser videre til at Det juridiske fakultet har som mål å styrke den bidrags- og oppdragsfinansierte forskningen, og at en av fakultetets yngre forskere har oppnådd å få prosjektmidler fra Bergen forskningsstiftelse."

2.1 Forskerutdanning

" *Fakultetets resultatmål 2009* Det juridiske fakultetet skal bidra til å nå universitetets hoved- og delmål innenfor sine fagområder. Med utgangspunkt i universitetets vedtatte budsjettrammer og årsplan, er følgende fakultetets resultatmål i 2009:
- Å oppnå minst 6 nye doktorergrader ved fakultetet
- Å ha 19 universitetsfinansierte stipendiatstillinger
- Å ha 5 bidrags- og oppdragsfinansierte stipendiatstillinger
- Å ha 6 bidrags- og oppdragsfinansierte postdoktorstillinger

I tillegg vil følgende indikatorer være grunnlag for vurdering av situasjonen ved fakultetet:
- Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per vitenskapelig årsverk (ekskl. stipendiater og postdoktorer)”

Kommentarer fra dekanus og fakultetsdirektør
Det knyttes en viss usikkerhet til om fakultetet vil kunne nå alle resultatmålene for publikasjoner, uteksaminerte doktorander, universitetsfinansierte stipendiater og NFR-midler, men alle synes å ligge innenfor det som er mulig.
Fakultetet har allerede et sterkt søkelys på god gjennomstrømning i doktorgradsutdanningen, og dette vil bli videreført i 2009.

3. Formidling
”Det juridiske fakultet skal innenfor sine fagområder bidra til å nå UiBs hoved- og delmål innenfor formidling. Det vises til fakultetets formidlingsplan.”

Kommentar dra dekanus og fakultetsdirektør

Med grunnlag i universitetets strategiske plan har fakultetet vedtatt en egen strategisk plan som vil være grunnlag for fakultetets målsettinger og prioriteringer i 2009 når det gjelder formidling.

4. Effektiv utnyttelse av ressursene
”Det juridiske fakultetet skal innenfor sitt område bidra til at UiB når sine hoved- og delmål og bes i 2009 ha spesiell oppmerksomhet om:
- Å øke andelen kvinner i vitenskapelige toppstillinger innenfor utdanning og forskning
- Å følge opp universitetets innkjøpsreglement
- Å fortsatt ha gode regnskapsrutiner og avviksrapportering

Følgende andre indikatorer vil også danne grunnlag for vurdering av situasjonen ved fakultetet:
- Andel førstestillinger av totalt antall vitenskapelige årsverk (ekskl. stipendiater og postdoktorer)
- Andel kvinner, totalt og etter stillingskategori
- Omfanget av bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet ”

Kommentarer fra dekanus og fakultetsdirektør
Flere i faste vitenskapelige stillinger er i samsvar med fakultetets uttalte strategi, og vi har nå et rekrutteringsgrunnlag ved at langt flere enn tidligere år, vil fullføre doktorgraden i løpet av 2009. Budsjettsituasjonen vil imidlertid i sterk grad påvirke hvor mange som kan tilsettes, og vi viser her til separat sak om budsjettfordeling for 2009. Vi har ellers merket oss at fakultetet i 2009 skal ha spesiell oppmerksomhet på å øke andelen kvinner i vitenskapelige toppstillinger.

.

III. Forslag fra dekanus og fakultetsdirektør til Årsplan for 2009

Punktene nedenfor følger i hovedsak overskriftene i fakultetets strategiske plan, og er utformet slik at de kan utgjøre vedtaksgrunnlaget i denne saken. Årsplanene innenfor utdanning og forskning bygger på konkrete forslag fra hhv Utdanningsutvalget og Forskningsutvalget og omfatter både nye oppgaver og tiltak og oppgaver som var prioriterte i 2008, og som videreføres i 2009. Planen gir ikke en uttømmende oversikt over all aktivitet som skal skje, men tar opp viktige områder som bør prioriteres.

Utdanning

Spesialemner

Implementering av de nye spesialemnene på masterdelen av studiet fullføres våren 2009. Dette sammenfaller med budsjettmessige krav til innstramming; det innebærer at planlagt utvidelse av undervisningsrammene og ønsket "eksperimentering" med undervisningsformer og eksamensformer blir underlagt en nøyere økonomisk vurdering, og iverksettes ikke i full utstrekning.
Arbeidet med læringsutbyttebeskrivelser for de nye emnene ventes sluttført i 2009.
Kostnadsberegning av spesialemner fortsetter i 2009.

5. studieår

Gjennom flere semestre har det nå vist seg at søkingen til spesialemnene og til masteroppgaveskriving fordeler seg nokså skjevt mellom semestrene: Studentene vil ta spesialemner om høsten og skrive masteroppgave om våren. Dette skaper betydelige problemer mht ressursbruk og ressursdisponering. Hvis trenden fortsetter og forsterkes kan det være grunn til å vurdere om hele femte studieår kan sees mer helhetlig – at prosessen med spesialemner og masteroppgaveskriving løper parallelt over et helt år. En slik mulighet vil bli utredet nærmere i 2009.

3. studieår

På 3. studieår er det fortsatt behov for en vesentlig styrking av oppfølgingen av studentene. Fakultetet har utarbeidet et forslag. På grunn av fakultetets økonomi må planen sannsynligvis også i år måtte legges på is. Det betyr at eventuelle tiltak neppe kan iverksettes før tidligst studieåret 2010-2011, noe som er svært beklagelig.

Evaluering

Fakultetet vil arbeide med å revidere sin evaluerings- og rapporteringspraksis i henhold til revidert kvalitetshåndbok ved UiB som vedtas av Universitetsstyret i 2009. Det vil bli arbeidet videre med evalueringer på masterdelen av studiet. Muligheten for gjennomføring av evaluering av veiledningen til masteroppgavene vil bli undersøkt.

LLM-grad

Studieprogram og studieplaner for LLM-grad på 90 studiepoeng fordelt over tre semestre vil bli utredet i 2009 med tanke på mulig studiestart høstesemesteret 2010. Det vil bli utarbeidet reglement for graden og studieplan for minst ett studieprogram.

Joint Degree

Fakultetet vil utrede muligheten for å opprette en Joint Degree i samarbeid med Vilnius, Linz eller andre samarbeidspartnere, med målsetting om mulig studiestart høstsemesteret 2010.

Innslag av internasjonalisering og fremmedspråk i obligatoriske emner

Arbeidet med å utrede muligheten for økt implementering av internasjonalisering og fremmedspråk i obligatoriske emner vil fortsette i 2009.

Utvikling av studentenes skrive- og kommenteringferdigheter

Kildebruk og etikk i utdanningen vil være et særlig satsingsområde i 2009. Opplæring i riktig bruk av kilder, sitater m.m. og i hva som er akseptable akademisk bruk av kilder må styrkes. Universitetsbibliotekets potensielle rolle i et slikt arbeid skal utredes.
Det vurderes undersøkt muligheten for å lage en egen kurspakke for internasjonale studenter, a la ”Innføring i norsk juridisk metode”.

Database undervisningsressurser
I 2008 ble det nedsatt en administrativ arbeidsgruppe som arbeider med å kartlegge behov og utarbeide løsninger, herunder arbeide med å lage en database/oversikt over fakultetets samlede undervisningsressurser som, på sikt, kan vurderes brukt som både ressursdisponerings-, planleggings-, registrerings- og rapporteringsverktøy.
Databasen er så å si ferdig. Arbeidet vil fullføres i 2009. Det må foretas opplæring med målsetting om at databasen tas i bruk i løpet av 2009.

Kurs i universitetspedagogikk
Nytilsatte i faste vitenskapelige stillinger, men uten pedagogisk basiskompetanse, er pålagt å følge kurs i universitetspedagogikk tilsvarende 20 studiepoeng. Da Universitetspedagogisk seminar ved UiB ikke har kapasitet til å kurse alle aktuelle nytilsatte avventer fakultetet sentrale tiltak på dette området.

Elektronisk innlevering av arbeidsoppgaver, obligatorisk oppgave og hjemmeeksamen
Arbeidet videreføres med tanke på full implementering på 1. – 5. studieår i løpet av 2009.

Mottak av nye studenter
Mulige bedringer av mottaksuken for nye studenter i høstsemesteret og en større deltakelse fra fakultetet i fadderdagene vil bli utredet nærmere. Spesielt må det arbeides med en inkludering av den vitenskapelige staben. Muligheten for Juridisk byvandring vil bli vurdert. Det må her spesielt fokuseres på logistikk og gjennomførbarhet. Fakultetets økonomi vil også her være avgjørende for realisering.

Internasjonalisering hjemme
Det er en målsetting å få til en tettere integrering av innreisende utvekslingsstudenter. Dette arbeidet bør gjelde hele semesteret. Fakultetet vil forsøke å bidra til et tettere samarbeid med studentorganisasjonene i dette arbeidet. Dette for å kunne legge til rette for kontakt mellom internasjonale og norske studenter på samme studienivå.
Den 22. januar 2009 arrangeres Internasjonal dag for første gang. Det er en målsetting at dette skal bli et årlig arrangement som kan engasjere både våre norske og internasjonale studenter.

Veiledningsprosjektet ”Økt studietrivsel gjennom faglig tilbakemelding”
Fakultetet søkte Program for evaluering- og kvalitetsutvikling om midler for 2009 til veiledningsprosjektet ”Økt studietrivsel gjennom faglig tilbakemelding”. Fakultetet fikk innvilget ca halvparten av det omsøkte beløpet. Prosjektet vil bli forsøkt gjennomført i henhold til tilnærmet opprinnelig omfang og tidsplan.

Forskning

Satsingsområder
Forslagene nedenfor bygger på fakultetets budsjettforslag for 2009. Aktivitetsnivået og styrken i gjennomføringen av planen må tilpasses fakultetets budsjettgrunnlag.

Forskergruppene
Forskergruppene står foran en reorganisering som antas å resultere i en sammenslåing av noen forskergrupper slik at det totale antallet blir redusert. Det vil bli vurdert å benytte ulike insentiver for å fremme aktiviteten i forskergruppene. Planen er å gi både økonomisk og administrativ støtte til gruppene, for eksempel vit.ass.-hjelp.

Forskergruppene har en viktig rolle innen nettverksbygging, internasjonalisering og tverrfaglig samarbeid og særlig i utarbeiding av forskningsprosjekter som det kan søkes eksternfinansiering for. Forskergruppene har et viktig ansvar i å holde nettsidene oppdatert og sikre at nettsidene gir god informasjon om gruppens aktiviteter. Det kan også bli aktuelt å bruke forskergruppene mer aktivt som ledd i fakultetets rekrutteringsarbeid, og da særlig rettet mot masteroppgaveskrivende studenter.

Eksternfinansiering
Det er påkrevd å øke omfanget av eksternfinansiering av fakultetets virksomhet. Det er lagt vekt på å styrke støttefunksjonene ved søknadsskriving og informasjon om søknadsprosesser. De som har utarbeidet forskningråds- og EU-søknad gir uttrykk for at den administrative støtten både på fakultetet og i Forskningsavdelingen sentralt på Universitetet har vært god. Fakultetet vil legge vekt på å opprettholde gode støttefunksjoner. De faglige initiativene må likevel komme fra de vitenskapelig ansatte og forskergruppene, og dette vil bli tatt opp med forskergruppelederne i forbindelse med reorganiseringen. Prosjektsøknader som har fått avslag vil bli søkt videre utviklet. Fakultetet har nå god administrativ kompetanse, og forskerne må benytte seg av den støtte administrasjonen kan gi.

Nasjonal evaluering av rettsvitenskapelig forskning
Forskningsrådet vil i løpet av 2009 evaluere rettsvitenskapelig forskning i Norge. Fakultetet har høsten 2008 levert inn publikasjonslister og utvalgte publikasjoner for de siste fem årene for alle førstekompetente vitenskapelige ansatte. Forskningsrådet vil med det første sende bestilling av en omfattende egenevaluering fra fakultetet. Utarbeiding av egenevalueringen vil trolig binde opp en god del tidsressurser i vitenskapelig ledelse og administrasjon. Fakultetet vil så langt mulig legge opp prosessen slik at arbeidsbelastningen ved dette blir minst mulig for de vitenskapelig ansatte.

Forskerutdanning
Forskerskolen ble innført fra og med høsten 2006. Det har siden da bare vært gjort mindre endringer av opplegget. En har nå etter hvert vunnet så vidt omfattende erfaringer med forskerskolen at det vil være naturlig å foreta en større evaluering av forskerskolen. Det foreslås at slik evaluering foretas høsten 2009, når fakultetet har fått ny ledelse. For øvrig vil endringer i forskerutdanningen kunne følge av iverksettelsen av UiBs handlingsplan for forskerutdanning.

Fra og med 2009 deltar fakultetet i nordiske forskerutdanningssamarbeid. Fakultetet arrangerer sammen med Universitetene i København og Aarhus et PhD-seminar i rettsteori. Videre arrangerer fakultetet i samarbeid med universitetene i Aalborg og Uppsala et PhD-seminar i formuerett.

Det er behov for å utvikle en engelsk-/fremmedspråklig opplæringsdel for at fakultetet lettere kan rekruttere stipendiater og PhD-studenter med utenlandsk bakgrunn. Fakultetet vil ikke ha ressurser til å kunne tilby hele opplæringsdelen på 30 studiepoeng på fremmedspråk. Vi er derfor interessert i et samarbeid med andre institusjoner om et fremmedspråklig tilbud for stipendiater som skal gjennomføre forskerutdanningens opplæringsdel. Dette kan tenkes organisert slik at ulike institusjoner har ansvar for hver sine deler av opplæringen, og at det holdes kurs på engelsk eller annet fremmedspråk som dekker kravet til opplæring. Stipendiater ved ulike institusjoner vil da kunne reise ut og ta et kurs på et språk som hjemmeinstitusjonen ikke dekker. Arbeidet med dette var planlagt iverksatt høsten 2008, men

er blitt forsinket pga. arbeidspress. Det nasjonale dekanmøtet i Bergen vedtok 1. desember 2008 at forskningsdekanene skulle følge opp saken.

Formidling
Fakultetets handlingsplan for 2008-09 om formidling legges til grunn for arbeidet med formidling i 2009

Internasjonalisering
Fakultetets handlingsplan for 2007-09 om internasjonaliseringsarbeidet legges til grunn for Fakultetets videre arbeid i 2009. Denne handlingsplanen som ble vedtatt av fakultetsstyret er senere konkretisert og vil bli fulgt opp av Forskningsutvalget og Studieutvalget innenfor sine respektive områder.

Noen hovedområdet det skal arbeides med i 2009 er:

Forskning
Fakultetet har fortsatt internasjonalisering av forskningen som et mål. For internasjonalisering av forskerutdanningen vises til de ovenstående punkt om Forskerutdanning.

Her kan nevnes at samarbeidspartnere i prosjektsøknaden til Forskningsrådets Latin-Amerika-program er Law School ved State University of Rio de Janeiro i Brasil, Bond University i Australia, samt Universitãt Karlsruhe i Tyskland. I NFRs FRIMUF-prosjekt "Himalines" er samarbeidspartnerne Ministry of Forests & Soil Conservation, Dept of Plant Resources, Nepal, og University College, London og Oxford University. I nylig innlevert søknad innen europeisk panterett til EUs 7. rammeprogram er samarbeidspartnerne universitetene i Maastricht i Nederland, Terragona i Spania, og København i Danmark. Dette prosjektet gjelder sentrale trekk ved europeisk panterett og vil faglig sett innebære et langt steg fremover i internasjonaliseringsprosessen ved fakultetet.

I tilknytning til Jørn Jacobsens strafferettsprosjekt som starter i mars, er én av postdoktorstillingene for tiden under internasjonal utlysing, og prosjektet som helhet har en solid internasjonal forankring gjennom tett samarbeid med Professor Emeritus Nils Jareborg, Universitetet i Uppsala, Professor Dr. Dr. h.c. Heike Jung, Saarland University, Saarbrücken og Andrew Ashworh, Vinerian Professor ved All Souls College, Oxford. I tillegg vil prosjektet ha samarbeid med blant annet Max-Planck-Institut i Freiburg.

Forskningsutvalget vil arbeide med å følge opp fakultetets handlingsplan for internasjonalisering for 2007-09 når det gjelder stipendiatutveksling, forskernettverk og forskningssamarbeid.

Internasjonaliseringsarbeidet vil fremdeles ha høy prioritet og listen over tiltak ovenfor er ikke uttømmende. Forskergruppene har et særlig ansvar for å styrke internasjonaliseringsarbeidet innenfor sine felt.

Utdanning
Fakultetets handlingsplan av 19.06.07 om internasjonaliseringsarbeidet legges til grunn for Det videre arbeid i 2009. Se ellers spesielt følgende punkter under Utdanning:
LLM, Joint Degree. Innslag av internasjonalisering og fremmedspråk i obligatoriske emner og Internasjonalisering hjemme.

Rekruttering og likestilling
Det vil bli arbeidet aktivt med å få flere eksternfinansierte postdoktorstillinger, og her må forskergruppene være aktive for å få fram forskergruppebaserte prosjekter.

Fakultetets handlingsplan for 2008-09 om bedre kjønnsbalanse ved Det juridiske fakultet legges til grunn for arbeidet med likestilling i 2009

Annet
Oppfølging av NOKUT-rapportene
Dette arbeidet vil bli videreført gjennom arbeidet i "NOKUT-komiteen" og seinere behandling i SU og styret. Spørsmålet om egen 3-årig bachelorgrad og 2-årig mastergrad vil her være en sentral problemstilling

Styrking av juridisk forsking og utdanning i Norge
Dette følges opp både overfor UiB sentralt og nasjonalt gjennom samarbeid mellom de tre juridiske fakultet som vil arrangere en konferanse i Bergen 20/21.04.09. Til denne konferansen inviteres blant annet rektorene og representanter for forsknings- og utdanningsdepartementet, Justisdepartementet, Juristforbundet, Advokatforeningen, Dommerforeningen og Domstolsadministrasjonen

IV. Kommentarer fra dekanus og fakultetsdirektør og forslag til vedtak
Mange av planene innen forskning og utdanning er en videreføring av planene fra 2008. Også på andre områder er det til dels tale om videreføring av tiltak som det ble arbeidet med i 2008.

Det er tatt hensyn til fakultetets budsjettsituasjon i utarbeiding av planer og tiltak. Dekanus og fakultetsdirektør vil likevel peke på at det kan bli behov for ytterligere innsparinger, som vil kunne gjøre det vanskelig å gjennomføre de foreslåtte tiltakene fullt ut i 2009.

Vi vil anbefale at fakultetsstyret gjør slikt

Vedtak

Dekanus gis fullmakt til utarbeide den endelige årsplan på grunnlag av forslag i saksnotat av 21.01.09.

Dekanus Fakultetsdirektør

21.01.09
CHO - EIBU

Vedlegg